

Název případové studie	Střet zájmů v oblasti místní dopravní infrastruktury
Popis	Projekt spočíval v prodloužení trasy metra v hlavním městě. Před touto výstavbou existovala pouze jedna trasa metra obsluhující několik čtvrtí za řekou, která město rozděluje. Plánované prodloužení měřilo 7,4 km a zahrnovalo 10 stanic. Dnes tato automatizovaná trať metra bez řidiče každodenně zajišťuje dopravu pro více než 400 000 osob. Grantová dohoda mezi příjemcem grantu a národní rozvojovou agenturou byla podepsána koncem roku 2008 a koncem roku 2009 projekt schválila EK. Projekt byl zahrnut do programového období 2007–2013 a jednalo se o jeden z největších projektů tohoto období.
Dotčené fondy ESI	Fond soudržnosti (a úvěry EIB).
Druh nesrovnalosti	<ul style="list-style-type: none"> • střet zájmů, • porušení zásady nediskriminace a rovného zacházení s uchazeči, • podvod.
Mechanismus hlášení	Úřad OLAF uskutečnil několik operačních jednání a korespondoval s různými justičními orgány. Mimo jiné se uskutečnilo i koordinační jednání Eurojustu. Byly provedeny audity různými vnitrostátními orgány, včetně řídicího orgánu, který za tímto účelem najal nezávislého odborníka, Národního kontrolního úřadu a Státního účetního dvora.
Hlášení prostřednictvím systému IMS	Ano
Varovné signály	<p>Podvod v zadávacím řízení, zejména získání finančních prostředků z veřejných rozpočtů bez ohledu na nedostatečné kapacity a zadávání zakázek subjektům nehledě na zjevný střet zájmů.</p> <p>Hlavními ukazateli, jež vyvolaly podezření, byly:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nesrovnalosti v postupech při zadávacím řízení, • nesrovnalosti v dohledu nad stavebními pracemi. <p>Projekt zejména zahrnoval přibližně 100 různých zakázek, z nichž 20 představovaly nezávislé stavební smlouvy, mimo jiné i s velkou nadnárodní technologickou společností. Smlouvy odpovídaly druhu smluv, na něž se vztahují „Smluvní podmínky pro dodávku technologických zařízení a projektování-výstavbu“ podle FIDIC (Mezinárodní federace konzultačních inženýrů), takzvaných norem „žluté knihy“ FIDIC. Tato volba by sama o sobě nepředstavovala nesrovnalost, pokud by mohl příjemce grantu zajistit správnou koordinaci stavebních prací.</p>
Popis podvodného jednání	V roce 2003 vláda rozhodla o prodloužení metra s tím, že vláda pokryje 70 % nákladů na výstavbu a obec uhradí zbývajících 30 %.

Byla podepsána smlouva o investicích mezi obcí (příjemcem grantu) a společností ve vlastnictví obce, která byla pověřena provedením projektu. Smlouva vyžadovala, aby společnost zaměstnala nezávislého kontrolního inženýra / nezávislého inženýra technického dozoru, který bude dohlížet na rozhodnutí vlastníka projektu přijímaná během provádění projektu.

Smlouva o financování, podepsaná v roce 2004, pověřila řízením financování projektu ministerstvo financí. V roce 2005 vstoupil v platnost vnitrostátní zákon o podzemní dráze, který schválil plánované náklady. V průběhu uvedeného roku byly získány dva úvěry EIB na financování projektu.

Údajné závažné nesrovnalosti, podvody a možná korupce se týkaly hlavně společnosti, která byla součástí řízení projektu a od poloviny roku 2006 do konce roku 2012 působila také jako inženýr FIDIC. Vyšetřování úřadu OLAF odhalilo **nesrovnalosti ve fázi podání žádostí, ve fázi uzavírání smluv a ve fázi provádění projektu. Nesrovnalosti byly údajně důsledkem střetu zájmů a porušení zásady nediskriminace a rovného zacházení s uchazeči.** Podle zjištění vyšetřování byli někteří pracovníci společnosti ve vlastnictví obce ve střetu zájmů ve vztahu k určitým dodavatelům.

Úřad OLAF informoval, že subjekt, který zakázku získal, postrádal potřebnou odbornou způsobilost a pracovníky pro řízení a koordinaci projektu. Bylo rovněž konstatováno, že příjemce grantu nezajistil, aby byl projekt uskutečněn včas, podle příslušných norem kvality a za nejlepší cenu. Příjemce grantu nezajistil ani správné finanční a technické plánování projektu, včetně zajištění odpovídající koordinace různých zakázek na stavební práce.

Ředitelství projektu nemělo dostatečně odbornou způsobilost a pracovníky.

Kromě toho bylo zjištěno, že subjekt pověřený řízením projektu, který byl až do roku 2012 také inženýrem FIDIC, **nedodržel pravidla pro zadávací řízení, když pomáhal příjemci grantu při výběru dodavatelů stavebních prací.** Ukázalo se, že společnost, která působila jako inženýr FIDIC a jako subjekt pověřený řízením projektu, se opakovaně ocitla v situaci, jež vytvářela střet zájmů s různými dodavateli. Dále se pak při vyšetřování úřadem OLAF zjistilo, že úloha nezávislého kontrolního inženýra byla do roku 2012 vykonávána jen dočasně.

Konzultant pro řízení projektu, který do roku 2012 působil také jako inženýr FIDIC, **se účastnil zasedání hodnotícího výboru pro výběr dodavatelů. Poté údajně působil jako subdodavatel některých z těchto společností, což představuje formální porušení smlouvy, kterou podepsal za účelem provedení tohoto projektu.**

	<p>Nesrovnalosti zřejmě ovlivnily všechny platby provedené pod dohledem tohoto subjektu nad příslušnými dodavateli stavebních prací. Jako konzultant pro řízení projektu měl tento subjekt ověřovat žádosti smluvních společností o platby. Vyšetřování zjistilo, že v některých případech stejná fyzická osoba jako konzultant řízení projektu podepisovala osvědčení o výkonnosti subdodavatele i osvědčení účtů vystavených stejným subjektem. Pravidla FIDIC však přesně vyžadují nezávislého kontrolního inženýra.</p> <p>Existovaly rovněž případy, ve kterých žádost o platbu certifikovaná tímto subjektem vykazovala chybu ve směnném kurzu EUR ve prospěch dodavatelů, jakož i případy nedostatečných podkladů a chybějících podpisů.</p> <p>Bylo též podezření na úplatkářství a korupci v souvislosti se smlouvou podepsanou velkou technologickou společností z jiného členského státu a v souvislosti se zadávacím řízením, které podpisu této smlouvy předcházelo. EIB o tom informovala státní zastupitelství obou členských států, ve kterém byl projekt prováděn a ve kterém měla příslušná společnost sídlo, a informovala také úřad OLAF. Byly poskytnuty důkazy naznačující, že byly prováděny nezákonné platby různým poradenským a mediálním společnostem. V obou zemích bylo zahájeno soudní vyšetřování. Místní orgány však nenalezly potvrzení obvinění.</p> <p>V těchto obviněních se mimo jiné uvádělo, že veřejný zadavatel přijal vyškrtnutí jednoho ze subdodavatelů vybraného účastníka nabídkového řízení, přičemž tento postup představoval změnu kritérií výběru po otevření nabídek, což vedlo k nesprávnému přijetí nabídky.</p> <p>Kromě toho existovalo tvrzení, že veřejný zadavatel předložil odlišné požadavky na způsobilost pro jednotlivé uchazeče a konsorcia. V některých případech byli v rámci předvýběrového řízení neoprávněně vyloučeni řádní uchazeči.</p> <p>Podmínky zadávacího řízení byly též údajně měněny bez zveřejnění nového oznámení o zahájení zadávacího řízení a lhůty. V tomto případě byli uchazeči, kteří již zakoupili zadávací dokumentaci, informováni, aniž byly tyto informace zveřejněny. Proto se vyskytla tvrzení, že noví potenciální uchazeči, kteří nepodali žádost za starých podmínek, byli nespravedlivě vyloučeni.</p>
<p>Jak byl podvod zjištěn</p>	<p>Počátkem roku 2012 Evropský účetní dvůr informoval úřad OLAF o projektu výstavby prodloužení trati metra. EÚD poukázal na nesrovnalosti a ukazatele podvodu při podpisu smlouvy mezi společnostmi ve vlastnictví obce, obcí (příjemcem grantu) a zahraniční společností z jiného členského státu. Následně také EK/ GŘ REGIO informovaly úřad OLAF o svém podezření týkajícím se</p>

	<p>nesrovnalostí. Tyto nesrovnalosti již vedly k tomu, že jedenáct zakázek v rámci tohoto projektu bylo vyloučeno z financování z EU. Kromě těchto stížností EIB informovala úřad OLAF, státního zástupce členského státu, ve kterém se stavělo metro, a státního zástupce druhého členského státu, kde měla tato společnost sídlo, o nesrovnalostech týkajících se jedné ze smluv uzavřených v rámci tohoto projektu s velkou zahraniční společností. Souběžně s úřadem OLAF prováděly audity i jiné správní a justiční orgány.</p> <p>Souběžně s tímto konkrétním vyšetřováním úřad OLAF vyšetřoval také možné podvody, které zahrnovaly jednu velkou technologickou společnost a jednu třetí zemi. Některé z informací získaných v průběhu tohoto šetření se týkaly výstavby trati metra, což znamená nesprávné postupy při zadávacím řízení. Klíčová byla skutečnost, že úřad OLAF zjistil, že dohled nad stavebními pracemi byl před prosincem 2012 velmi nepravidelný, avšak poté (když hlavní subjekt, který se dopustil protiprávního jednání, přestal být zapojen) to již neplatilo.</p> <p>Během vyšetřování úřad OLAF shromáždil a analyzoval dokumenty získané od příslušných vnitrostátních správních orgánů / GŘ REGIO, z kontrol na místě provedených u společnosti ve vlastnictví obce, která projekt prováděla, jakož i dokumenty týkající se zahraniční společnosti, se kterou provádějící společnost uzavřela smlouvu. Úřad OLAF rovněž shromáždil a analyzoval soudní písemnosti a uskutečnil operační jednání s justičními orgány.</p>
<p>Zjištěné nedostatky</p>	<p>Hlavním nedostatkem podle zprávy úřadu OLAF byla nedostatečná finanční a technická příprava spolu s tím, že se nepodařilo řádně přizpůsobit „normy žluté knihy“ FIDIC tomuto projektu. Ve fázi uzavírání smluv se vyskytly střety zájmů.</p> <p>Dále nebyla prováděna řádná ověření, dokonce ani ve fázi podávání žádostí, a proto nebylo zjištěno, že žadatel nemá potřebné zaměstnance pro řízení a koordinaci projektu.</p>